بەناوی خودای بەخشندە و میهرەبان

بەناوی گەلەوە

پەرلەمانی کوردستان ـ عێراق

پاڵپشت بە حوکمی بڕگەی (١)ی ماددەی (٥٦) لە یاسای ژمارە (١)ی ساڵی ١٩٩٢ی هەموارکراو و بڕگەی (یەکەم)ی ماددەی (٧٧) لە پەیڕەوی ناوخۆی پەرلەمانی کوردستان ـ عێراق، و لەسەر داوای ئەنجومەنی وەزیرانی هەرێمی کوردستان، پەرلەمانی کوردستان لە دانیشتنی ئاسایی ژمارە (١٢)ی ڕۆژی ٢٠٢١/١٢/٢١ ئەم یاسایەی پەسەند کرد:

یاسای ژمارە (٢٠)ی ساڵی ٢٠٢١

یاسای سەرپەرشتیارانی پڕۆژەکانی کشتوکاڵی لە کەرتی تایبەت

لە هەرێمی کوردستان - عێراق

ماددەی (١):

بۆ مەبەستی حوکمەکانی ئەم یاسایە، ئەم زاراوە و دەستەواژانەی خوارەوە ماناکانی بەرامبەریان دەگەیەنن:

یەکەم: **هەرێم**: هەرێمی کوردستان - عێراق.

دووەم: **وەزیر**: وەزیری کشتوکاڵ و سەرچاوەکانی ئاوی هەرێم.

سێیەم: **بەڕێوەبەرایەتی پەیوەندیدار**: هەریەکە لە بەڕێوەبەرایەتی گشتی کشتوکاڵ و بەڕێوەبەرایەتی ڤێتێرنەری لە پارێزگاکان و ئیدارە سەربەخۆکان دەگرێتەوە.

چوارەم: **سەندیکا و کۆمەڵەکان**: هەر یەک لە سەندیکاکانی ئەندازیارە کشتوکاڵییەکان، پزیشکانی ڤێتێرنەری و هونەرییە کشتوکاڵییەکان، و کۆمەڵەی کارمەندانی ڤێتێرنەری و هەر کۆمەڵەیەکی تری کشتوکاڵی، دەگرێتەوە.

پێنجەم: **پڕۆژەی کشتوکاڵی**: یەکەی بەرهەمهێنانی کشتوکاڵی یان کارگەکانی پیشەسازی خۆراک، کە لەلایەن جوتیار یان وەرزێر یان وەبەرهێن، بەپێی یاسا بەرکارەکان دامەزرێندراوە، بە ئامانجی بوژانەوەی بەرهەمهێنانی ڕووەکی، سامانی ئاژەڵی و گیانەوەرە ئاوییەکان، پەلەوەریی، هەنگ و مێروە سوودبەخشەکان، کە سەرچاوەی ئابووری کشتوکاڵی لە ماوەیەکی دیاریکراودا لەم بوارانەدا بەگەردەخەن.

شەشەم: **سەرپەرشتیار**: هەڵگری بڕوانامەی بەکالۆریۆس یان دبلۆم یان دەرچووی ئامادەیی لە بواری کشتوکاڵی یان ڤێتێرنەری، کە ئەندام بێت لە سەندیکا یان کۆمەڵەکان، و سەرپەرشتی پڕۆژەی کشتوکاڵی بەپێی حوکمەکانی ئەم یاسایە دەکات.

ماددەی (٢):

یەکەم: هەموو پڕۆژەیەکی کشتوکاڵی سەرپەرشتیاری دەبێت، بە ڕەزامەندی بەڕێوەبەرایەتی پەیوەندیدار و لارینەبوونی سەندیکا و کۆمەڵە، بەو مەرجەی لە کەرتی گشتی دانەمەزرابێت.

دووەم: هەڵگرانی بڕوانامەی بواری کشتوکاڵی و ڤێتێرنەری سەرپەرشتی بوارەکانی پڕۆژەی کشتوکاڵی دەکەن بەپێی تایبەتمەندیان.

سێیەم: پێویستە سەرپەرشتیار بەشداری خولی شیاندن بکات، کە لەلایەن بەڕێوەبەرایەتی پەیوەندیدار ڕێکدەخرێت.

چوارەم: ژمارەی سەرپەرشتیاران بۆ هەر پڕۆژەیەکی کشتوکاڵی بەپێی قەبارە و جۆر و گرنگی و بوارەکانی پڕۆژەکە دیاری دەکرێت، و بە ڕێنماییەک ڕێکدەخرێت کە وەزیر دەریدەکات.

ماددەی (٣):

یەکەم: کرێی سەرپەرشتیار لە ئەستۆی خاوەن پڕۆژەی کشتوکاڵی دەبێت و لە گرێبەستی نێوانیان دیاریدەکرێت، دوای پەسەندکردنی لەلایەن بەڕێوەبەرایەتی پەیوەندیدار.

دووەم: کرێی سەرپەرشتیار و ڕێکسازییەکانی گرێبەست بە ڕێنمایی ڕێکدەخرێت کە وەزیر دەریدەکات.

ماددەی (٤):

یەکەم: موڵەتی پڕۆژەی کشتوکاڵی بەبێ بوونی سەرپەرشتیار، نادرێت.

دووەم: ئەو پڕۆژە کشتوکاڵیانەی بەر لە دەرچوونی ئەم یاسایە موڵەتیان پێدراوە، پێویستە لە ماوەیەک کە زیاتر نەبێت لە (٩٠) نەوەت ڕۆژ لە ڕێکەوتی بەرکاربوونی ئەم یاسایە، خۆیان لەگەڵ حوکمەکانیدا بگونجێنن.

سێیەم: وەزیر سەرپێچیکاری بڕگەی (دووەم)ی ئەم ماددەیە بە پێبژاردنێک بە بڕی (٣,٠٠٠,٠٠٠) سێ ملیون دینار سزا دەدات، و لە حاڵەتی دووبارە بوونەوەی سەرپێچیەکە موڵەتی پڕۆژە کشتوکاڵییەکەی هەڵدەوەشێنێتەوە.

ماددەی (٥):

بەڕێوەبەرایەتی پەیوەندیدار چاودێری ئەرک و پابەندیەکانی سەرپەرشتیار و خاوەن پڕۆژەی کشتوکاڵی دەکات.

ماددەی (٦):

پڕۆژەی کشتوکاڵی و سەرپەرشتیار دەکەونە ژێرباری حوکمەکانی یاسای خانەنشینی و دەستەبەری کۆمەڵایەتی کرێکارانی عێراقی ژمارە (٣٩)ی ساڵی (١٩٧١)ی هەموارکراوی بەرکار لە هەرێم یان هەر یاسایەکی دیکە کە جێگەی دەگرێتەوە.

ماددەی (٧):

حوکمەکانی ئەم یاسایە لەسەر نووسینگە و کۆمپانیا کشتوکاڵییەکان، کە مامەڵە و بازرگانی بە پێداویستی و کەلوپەلی کشتوکاڵی دەکەن، جێبەجێ دەکرێت.

ماددەی (٨):

پێویستە وەزیر ڕێنمایی بو ئاسان جێبەجێکردنی حوکمەکانی ئەم یاسایە دەربکات.

ماددەی (٩):

پێویستە لە سەر لایەنە پەیوەندیدارەکان حوکمەکانی ئەم یاسایە جێبەجێ بکەن.

ماددەی (١٠):

کار بە دەقی هیچ یاسا یان بڕیارێك ناکرێت کە لەگەڵ حوکمەکانی ئەم یاسایەدا ناکۆك بێت.

ماددەی (١١):

ئەم یاسایە لە ڕێکەوتی بڵاوکردنەوەی لە ڕۆژنامەی فەرمی (وەقایعی کوردستان)دا جێبەجێ دەکرێت.

هۆیەکانی دەرچواندن

بەمەبەستی ڕێکخستنی زیاتری کەرتی کشتوکاڵی و ڕەخساندنی هەلی کار بۆ خاوەن بڕوانامەی کشتوکاڵی و ڤیتێرنەری و شیاندنی کارمەندانی بواری کشتوکاڵی لە ڕووی توانایی و هونەرییەوە، ئەم یاسایە دەرچووێندرا.

یاساکە بەدەرچوو دەژمێردرێ بەتێپەربوونی ماوەی یاسایی دەرچوواندنی بەپێی حوکمی خاڵی (٢)ی بڕگەی (یەکەم)ی ماددەی (١٠)ی یاسای سەرۆکایەتی هەرێمی کوردستان – عێراق ژمارە (١)ی ساڵی ٢٠٠٥ی هەموارکراو و بڕگەی (دەیەم) لە ماددەی (١٨)ی پەیڕەوی ناوخۆی